

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1828/2022
15.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића, Мирјане Андријашевић, Гордане Комненић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, сви из ..., које заступа пуномоћник Милан Мелајац, адвокат из ..., против туженог Републичког хидрометеоролошког завода Србије са седиштем у Београду, кога заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3388/21 од 02.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 15.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3388/21 од 02.09.2021. године, као о изузетно дозвољеној.

Ревизија туженог се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА, УКИДАЈУ** се пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3388/21 од 02.09.2021. године и пресуда Другог основног суда у Београду П1 371/2019 од 22.03.2021. године у усвајајућем делу за тужбене захтеве тужилаца за исплату по основу исхране за време рада и боравка на терену за 2005. годину, са законском затезном каматом и у делу одлуке о трошковима првостепеног и другостепеног поступка, и у том делу се предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3388/21 од 02.09.2021. године у делу којим је одбијена жалба туженог и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду П1 371/2019 од 22.03.2021. године у усвајајућем делу за тужбене захтеве тужилаца за исплату по основу исхране за време рада и боравка на терену за 2006. годину, са законском затезном каматом.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П1 371/2019 од 22.03.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, па је обавезан тужени Републички хидрометеоролошки завод из Београда, да тужиоцима на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.01.2005. године до 31.12.2006. године исплати појединачне новчане износе за 2005. и 2006. годину са законским затезним каматама од одређених датума до исплате. Ставом

другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима солидарно накнади трошкове поступка у укупном износу до 476.250,00 динара, као и појединачно тужиоцу АА износ од 4.380,00 динара, тужиоцу ББ износ од 4.100,00 динара, тужиоцу ВВ износ од 4.420,00 динара и тужиоцу ГГ износ од 4.340,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог да суд обавезе тужиоце да туженом солидарно накнаде трошкове поступка, са законском затезном каматом, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3388/21 од 02.09.2021. године одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена првостепена пресуда, и одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио посебну ревизију из члана 404. Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права, а ради уједначавања судске праксе и разматрања правног питања у интересу равноправности грађана.

Према члану 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према ставу 2. овог члана, о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана, одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Поступајући на основу цитиране законске одредбе, Врховни касациони суд је прихватио одлучивање о посебној ревизији туженог, због потребе за уједначавањем судске праксе у одлучивању о тужбеним захтевима из истоветног чињеничног и правног основа.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, па је утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су код туженог радили на терену током 2005. и 2006. године у метеоролошким станицама и радарским центрима, за које време тужени није исплатио накнаду тужиоцима за два топла obroка по дану теренског рада, иако је на то био обавезан општим актима. Након спроведеног финансијског вештачења тужиоци су прецизирали тужбени захтев.

Нижестепени судови су о тужбеним захтевима за исплату по основу исхране за време рада и боравка на терену за спорни период одлучили на основу утврђеног чињеничног стања да је сваки од тужилаца провео на терену укупан број дана у 2005. години и укупан број дана у 2006. години, за шта су им од стране туженог послодавца исплаћени утврђени новчани износи на име накнаде за повећане трошкове рада и боравка на терену, и да им је тужени обезбедио смештај на терену, док им није обезбедио исхрану на терену. Вредност једног топлог obroка дневно тужиоцима је исплаћена кроз зарату, док за два obroка дневно то није учињено. Сваком од тужилаца је досуђен за период од 01.01. до 22.09.2005. године износ у висини две дневне накнаде за месечну исхрану у току рада предвиђене одредбама члана 30а став 1. тачка 1. Општег Колективног уговора („Службени гласник РС“, бр. 22/97... 32/01), и то у одсуству посебног прописа којим је предвиђена висина тих трошкова, а даље од ступања на снагу Уредбе о изменама и допунама Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица („Службени гласник РС“, бр.37/94... 81/05) по одредби члана 23б став 1. тачка 4.

Уредбе, за период од 23.09.2005. године до 31.12.2006. године у висини 2/3 разлике између теренског додатка од 3% и дневнице за службено путовање у вредности од 5% од просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике Србије, с тим што је за основицу узета најнижа зарада (за месец фебруар) у 2005. години и у 2006. години.

Међутим, о потраживањима тужилаца за исплату по основу исхране за време боравка и рада на терену за 2005. годину, нижестепени судови су одлучили на основу непотпуно утврђеног чињеничног стања, што је последица погрешне примене материјалног права.

Тужиоци су запослени код туженог, који према одредбама члана 1. став 3. и члана 17. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 20/92...49/99) и одредбама члана 1. став 2. и члана 34. Закона о државној управи („Службени гласник РС“ бр. 79/05) има статус посебне републичке организације, као организационог облика државне управе.

Начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања постављених и запослених лица у посебним организацијама у утуженом периоду био је уређен Законом о платама у државним органима и јавним службама (члан 1. тачка 1.) Одредбама члана 5. став 1. тачка 4. и став 2. тог Закона је било прописано да додаток на плату припада за дневну накнаду за повећане трошкове рада и боравка на терену (теренски додаток) који се обрачунава и исплаћује у висини утврђеној прописима о раду.

Пропис којим су у утуженом периоду били утврђени висина, услови и начин исплате одређених накнада и других примања запослених у државним органима јесте Уредба о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица („Службени гласник РС“, бр. 37/94...37/01) (члан 1.), којом је било прописано да додаток на плату за рад на терену обухвата трошкове за смештај и исхрану (члан 16. став 2.) и да дневни додаток за рад на терену износи 3% од просечне зараде по запосленом у привреди Републике исплаћене према последњем коначно објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, на дан исплате (члан 17.).

Уредба о изменама и допунама Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица („Службени гласник РС“, бр. 81/05) ступила је на снагу 01.10.2005. године. Њоме је брисан члан 16. и члан 17. Уредбе и додат члан 23в који у ставу 1. тачка 4. прописује да се додаток на плату исплаћује за повећане дневне трошкове рада и боравка на терену (теренски додаток) – у износу од 3% просечне месечне зараде запосленог у привреди Републике, према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за статистику, а ако нису обезбеђени смештај и исхрана, у теренски додаток улазе и трошкови смештаја и исхране, али највише до износа накнаде за дневницу за службено путовање и трошкове ноћења (члан 6. и 7. ове Уредбе). Цитирана одредба члана 23в став 1. тачка 4. у пречишћеном тексту Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица („Службени гласник РС“, број 95/05) садржана је у члану 23. тачка 4.

На основу изнетог, произлази закључак да је тужиоцима накнада трошкова за исхрану за време рада и боравка на терену за период од 01.01.2005. године до 30.09.2005. године била урачуната у теренски додаток у прописаној висини по члану 17. тада важеће Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица, тиме и исплаћена, те им посебна накнада за исхрану на раду на терену у том периоду не припада. Према утврђеном чињеничном стању не може се разграничити колико је дана који од тужилаца провео на раду на терену у 2005-ој години од 01.10.2005. године, односно од ступања на снагу

Уредбе о изменама и допунама Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица („Службени гласник РС“, бр. 81/05), којом је за случај да није обезбеђен смештај и исхрана предвиђено да у теренски додатак улазе и трошкови смештаја и исхране, али највише до износа накнаде за дневницу за службено путовање и трошкове ноћења према члану 6. и 7. те Уредбе. Према томе, чињенично стање није потпуно утврђено за правилну примену цитираног материјалног права од значаја за одлуку о тужбеним захтевима тужилаца за исплату по основу исхране на раду на терену у 2005.-ој години.

Због наведеног Врховни касациони суд је укинуо другостепену и првостепену пресуду у наведеном делу и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење, у смислу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку и у делу одлуке о трошковима поступка, на основу одредбе члана 165. став 3. Закона о парничном поступку.

Ревизија није основана у односу на правноснажну пресуду о тужбеним захтевима за исплату износа на име исхране за време рада и боравка на терену за 2006. годину, јер је у том делу одлука донета правилном применом материјалног права на које је указано, према висини припадајућег износа теренског додатка у ситуацији када је тужиоцима тужени послодавац обезбедио смештај и исплату накнаде за један оброк, али им није обезбедио још два припадајућа obroка дневно, на име исхране за време рада и боравка на терену, сходно одредби члана 236 став 1. тачка 4. у вези члана 6. Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних, односно постављених лица. Наводи ревизије се односе на правилност утврђеног чињеничног стања, што нису законом предвиђени релеватни ревизијски разлози.

Из наведених разлога, у односу на наведени део правноснажне пресуде ревизија је одбијена као неоснована, на основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа- судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић